No. 1115 Zaterdag 5 Mei 1905. 22ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 5 Mei.

ONZE BEGROOTING
IN DEN
Kolonialen Raad.

Het heeft er hard gespannen, Woensdagavond, bij de behandeling onzer begrooting in den Raad. En laten wij daar onmiddellijk achtervoegen; er werd uitstekend gesproken. Niet slechts door de Gevolmachtigden van den Gouverneur, de Heeren C. Statius Muller en M. C. Fauel, maar ook door verschillende leden van den Raad. Er werd zeer veel goeds gezegd en veel belangrijks medegedeeld. Er is deugdelijk geargumenteerd aan weerszijden, ofschoon slechts zelden een tegenstander werd overgehaald zijn gevoelen te wijzigen; maar dit schijnt nu eenmaal zoo te behooren in de parlementaire wereld. Die vasthoudendheid vindt men overal, omdat de tegenstander de aan zijn gevoelen tegenovergestelde bewijzen begint aan te hooren in de volle overtuiging, dat het recht aan zijne zijde is en hij dus die drogredenen, welke thans worden aangevoerd, moet weerleggen. Is die vastheid van meening door opeenvolging van tegenbewijzen ten laatste gebroken en begint hij te twijfelen aan de degelijkheid van zijn eigen bewijsgronden, dan kan hij er misschien toe gebracht worden kleinigheden te laten vallen, de hoofdzaak staat nog vast en is nog niet aan het wankelen gebracht. Nu de ringmuur gevallen is, moest een krachtig geschut opnieuw gericht worden op de hoofdvesting om zoo tot overgave te dwingen. Doch die nieuwe artillerie liet in den Kolonialen Raad te vergeefs op zich wachten.

Gelukkig, dat de Gouverneur dit jaar besloten had Gevolmachtigden te zenden, anders was er in de meeste gevallen *niemand* geweest om de Begrooting te *verdedigen*. De beide Afgevaardigden hebben zich dapper geweerd en als zij zoo weinig succès hadden, — de meeste der verhoogde posten werden gewijzigd, of geschrapt — is het zeker niet aan hen te wijten. Slechts kleine concessies werden hun gedaan, omdat er in de meeste gevallen niemand was, die hen kwam bijspringen om het regeeringsvoorstel te steunen en door een flinke rede zijn medeleden over te halen, wat toeschietelijker te wezen ook in de hoofdzaken. De verschillende sprekers echter, die tegen de nieuwe posten waren, hebben uitdrukkelijk verklaard, dat zij tegen zouden stemmen, omdat zij meenden daartoe verplicht te zijn krachtens hun eed en hun volle overtuiging, waardoor zij genoodzaakt waren slechts datgene goed te keuren, wat zij noodzakelijk achtten mede te werken tot vermeerdering van welvaart in de Kolonie. Al bracht men die nieuwe posten er in Holland misschien toch weer op, zij meenden daarom nog, niet gerechtigd te wezen iets voor te nemen, wat volgens hun vaste overtuiging niet werkelijk wezen zou in het belang der Kolonie. De heer My. Henriquez had het gelukkig idee, uitdrukkelijk hier nog bij te voegen, dat de Raad niet tegenstemde *uit vrees voor verhooging van belasting*. Men zal zeker dankbaar wezen een dergelijke verklaring te hebben vernomen.

Om het debat later geregelder te kunnen laten volgen, hebben wij bovenstaande voorop gesteld tot beter begrip van het geheel. Volgt nu het verslag der Vergadering. Van den leden waren afwezig Heldelwier Vignon en Boer, de eerste met kennisgeving.

Nadat de notulen der vorige vergadering waren voorgelezen en goedgekeurd, deed de Voorzitter mededeeling der ingekomen stukken.

a. K. B. van 29 Maart N°. 13 waarbij de heeren C. Gorsira J. H. Boomgaart en J. Möller, met ingang van den tweeden Dinsdag van Mei a. s. benoemd werden tot leden van den Kolonialen Raad.

b. Machtiging der heeren C. Statius Muller en M. C. Fauel deze vergadering bij te wonen met raadgevende stem.

Ten derde verklaart de Voorzitter dat deze Vergadering werd bijeengeroepen uitsluitend ter behandeling der Begrooting, waarmede onmiddelijk zal worden begonnen.

De Voorzitter verwelkomt de heeren Gemachtigden en geeft hun volle vrijheid om te spreken, wanneer zij dit verlangen, hetzij nu, voordat de algemeene beraadslaging wordt geopend, hetzij bij de behandeling der artikelen.

De heer C. Statius Muller neemt dit aanbod dankbaar aan en meent daar onmiddellijk gebruik van te mogen maken.

In 't kort zullen wij evenals van de overige sprekers zijn rede weergeven. Het verslag is niet *stenografisch*, maar wij hebben ons beijverd, zooveel mogelijk de hoofdzaak weer te geven.

„Het gaat niet aan de uitgaven telkenjare te vermeerderen, zonder eenig vooruitzicht in staat te zijn ze later te kunnen dekken." Aldus de overgroote meerderheid in het V. V. der Afdeelingen. Is echter, zoo vraagt Spreker, die toenemende vermeerdering der uitgaven dan werkelijk zoo iets buitengewoons en niet veeleer zeer natuurlijk, als noodzakelijk gevolg der treurige omstandigheden, waarin onze kolonie gedurende de laatste jaren verkeerde. Slaan wij de geschiedenis onzer Kolonie eens na en onderzoeken wij, op welke wijze in vroegere jaren uitgaven en inkomsten tegenover elkander stonden. Spreker heeft voor zich een grafische voorstelling der inkomsten en uitgaven sinds 1864 tot 1904, over een verloop dus van 40 jaren. Daaruit verklaart hij, dat de uitgaven sinds 1864 zijn toegenomen met 60%. Trekken wij echter van deze hooge som nu slechts *f* 25,000 af voor de buitengewone uitgaven in de laatste jaren, dan komen wij tot een geregelde toename der gewone uitgaven met 55% in de 40 jaren. Dit is zeker niet opwekkend. Maar deze zware schaduw, welke over onze begrooting valt, doet veronderstellen, dat gelijk overal ook hier, waar schaduw valt eveneens licht aanwezig moet zijn. En dit is ook zoo. De inkomsten immers vermeerderden in 40 jaren met 75%.

Wat mogen wij dus hieruit met reden concludeeren? Dat bij gewone toename der uitgaven de geregeld toenemende inkomsten deze zeker zullen kunnen dekken.

De Raad hield tot dusverre te veel het oog op de buitengewone credieten die werkelijk relatief met het eindcijfer der begrooting zeer hoog zijn. Maar deze verhoogde credieten moet het Bestuur wel aanvragen om het verwijt te ontgaan, dat er niets gedaan wordt in het belang der Kolonie.

Veronderstellen wij eens dat werkelijk de uitkomst van alle nieuwe proeven *nihil* zal wezen. Dat er nooit in onze Kolonie een betere, of nieuwe cultuur zal komen. Dat de werkzaamheden van den topograaf en het aanleggen der dammen geheel nutteloos is. Dan zullen toch later al deze uitgaven gedekt kunnen worden door de inkomsten. Zoodra het *bewezen* is dat dit alles nutteloos werk was, zal er geen halve cent meer voor worden uitgegeven. Deze buitengewone uitgave is slechts tijdelijk. Het kan toch ook mogelijk wezen dat de uitkomst ons voldoening zal schenken. Wanneer dan alle voorbereidende werkzaamheden zijn afgeloopen en 't dammenstelsel voltooid, zullen die verhoogde credieten verminderen en de inkomsten vermeerderen. Uitdrukkelijk werd ten overvloede verklaard, dat thans al deze buitengewone onkosten komen ten laste van 't Rijk.

Men mag echter ook niet overdrijven. Zoo heel hoog zijn die buitengewone uitgaven toch niet. Van 1900—1904 werden *f* 37,000 uitgegeven voor cultures, maar daartoe behooren *f* 18,000 als rentegevend voorschot, dat dus reeds nu ten deele is terugontvangen en dadelijk productief werkt. Laat het echter zijn dat het resultaat voor een gedeelte nihil wezen zal; teleurstelling vindt men overal, hier meer dan elders, wij mogen daarom echter den strijd niet opgeven. Zonder iets te ondernemen, te beproeven, is geen vooruitgang mogelijk. Geen hoogere welvaart kan bereikt worden zonder verhoogde uitgaven. Spreker raadt daarom aan alle verhoogde credieten goed te keuren.

De heer Gaerste vroeg nu aan den Voorzitter verlof even zijn excuse te mogen maken, daar hij veronderstelde dat hij den Raad had laten wachten. Wegens ziekte was hij verhinderd geweest de afdeelingen bij te wonen, maar ofschoon nog lang niet geheel hersteld, had hij het zich ten plicht gerekend heden te verschijnen, doch werd op het onverwachts weer voor eenige oogenblikken verhinderd, zoodat het buiten zijn schuld was, indien hij den Raad had laten wachten. Bij de openbare behandeling had hij niets te zeggen, wel bij art. 56, over de waterverschaffing.

De heer Mij. Henriquez vraagt nu het woord en verklaart het niet eens te zijn met de algemeene strekking dezer begrooting.

Het Bestuur toont niet te willen laten vervallen, wat reeds gebleken is niet meer op de begrooting thuis te hooren. Wanneer er aldus telkens nieuwe en verhoogde posten worden gecreëerd zullen de uitgaven spoedig tot 1000 000 stijgen. Dat vindt hij onverantwoord. Het Moederland is mild en wil gaarne de noodige subsidie geven. Hij is dankbaar, maar meent daarom nog niet alles te mogen aannemen, omdat hij niet de overtuiging bezit, dat het wezen zal in het belang der Kolonie.

Hij zal echter niet stemmen tegen iedere verhoogde uitgaven.

De verbouwing en uitbreiding van het Krankzinnigengesticht vindt hij uitstekend, overtuigd als hij is, dat de ongelukkige lijders daardoor beter kunnen worden verpleegd.

Ook voor de verhoogde credieten voor de nieuwe stoombootverbinding tusschen de eilanden zal hij stemmen. Hij is niet onverschillig voor de belangen der kleinere eilanden. De nieuwe regeling zal niet strekken tot vermeerdering van handel en nijverheid op Curaçao, daar door de nieuwe regeling, zooals zij nu werd voorgesteld, de eilanden onafhankelijk zullen worden, de kooplieden en reeders van Curaçao zullen daardoor schade lijden, maar ter wille der andere eilanden zal hij er toch vóór stemmen, omdat die stoomvaartverbinding krachig mede zal werken tot opbeuring en bloei der eilanden.

Ook is hij voor betere bezoldiging der ambtenaren, maar met dien verstande, dat zij ook wat harder moeten werken.

Hij is dus voor verhooging der traktementen, maar alleen als dit kan samen gaan met vermindering van het groot aantal ambtenaren. Deze gedachte hoopt hij nog verder te ontwikkelen bij de behandeling der artikelen 36, 58, 59 a en 60 a.

De heer C. G. de Haseth heeft met leedwezen gezien, dat de uitgaven steeds verhoogd worden zonder dat de inkomsten toenemen. Hij zal echter stemmen voor tijdelijk verhoogde niet jaarlijks terugkeerende posten en waarschuwt tegen de verwachting, welke het Bestuur koestert van sommige proeven op landbouwkundig gebied op de benedenwindsche eilanden. Dit zijn zeer dure proeven. Hij meent echter toch te moeten stemmen voor sommige dier posten, daar zij dikwijls het gevolg zijn van het vroeger toegestaan crediet tot het aangaan van verbintenissen met derden. Deze reeds aangegane verbintenissen kunnen niet verbroken worden, maar hij waarschuwt om zich nu niet opnieuw te binden. Ook zoude Spreker het raadzaam vinden in het begin aan de krachtens die posten nieuw te benoemen ambtenaren niet onmiddellijk een *traktement*, dus met recht op pensioen, uit te keeren, maar eenvoudig een *toelage* te geven. Blijkt het dan later, dat deze posten inderdaad nuttig werken voor de kolonie, dan kunnen die toelagen altijd nog veranderd worden in traktementen.

De heer H. H. R. Chapman meent den leden voorzichtigheid te mogen

aanraden in hun houding ten opzichte van de nieuwe posten ten doel hebbende de nieuwe cultures in onze Kolonie te bevorderen.

Het is een axioma van den Raad, dat in deze economische toestanden onzer Kolonie geen vermeerdering van belasting mogelijk is. Hij is dit volkomen eens met den Raad. Echter bezit Spreker ook de volle overtuiging, dat deze economische toestanden zullen verbeteren en dus later vermeerdering van belasting zeer goed mogelijk is.

Stoffelijke, financieele verbetering van het volk, dus ook van de Kolonie acht hij zeer goed mogelijk.

Iets kan er in onzen landbouw zeker worden verbeterd, sommige nieuwe cultures zeer goed beproefd. Vooral met die planten, die weinig water noodig hebben en goed groeien kunnen in een droog en zonnig klimaat, zooals sisal bijv.

Door hiermede niet te beginnen houdt men den vooruitgang tegen. Hadde men reeds vroeger medegewerkt met den heer HAMELBERG en ware zijn stem niet gebleven als die van een roepende in de woestijn, men zou reeds nu de vruchten oogsten dezer proefneming op landbouwkundig gebied.

Ook verbetering van veeteelt acht Spreker zeer goed mogelijk. Dat de nijverheid kan toenemen houdt een ieder, maar daartoe moet eerst het volksonderwijs verbeterd worden en *ambachtsonderwijs* aan het volk worden verstrekt. Dan zal men later zien dat de belastingdruk kan worden verminderd, omdat de volkswelvaart is toegenomen.

Men moet echter niet beginnen met kleine, halve maatregelen, men moet flink aanpakken. Nu het Moederland ons wil helpen, zou het niet verstandig wezen te weigeren. Men moet vertrouwen hebben in de toekomst onzer Kolonie, iets aandurven, en zich met alle kracht inspannen. Wij moeten medewerken met het Moederland, dat ons wil vooruit helpen. Dit zullen wij doen, als wij dankbaar de subsidie van Nederland aanvaarden tot een kleine verlichting onzer lasten, en daarenboven met vertrouwen *nog meer vragen* tot algeheele verbetering, opdat het mogelijk worde de proeven niet slechts in 't klein te beginnen, maar in 't groot uit te voeren en spoedig te voleinden om er des te eerder de vruchten van te plukken.

Hij raadt dus aan niet te schrappen, maar een nog grootere subsidie te vragen.

De heer J. MÖLLER erkent, dat de buitengewone uitgaven zeker zeer hoog zijn, maar deze zijn op de begrooting gebracht met medeweten van het Moederland, dat zich volkomen bereid verklaarde die meerdere onkosten te dragen. Vrees voor verhooging der belastingen in onze Kolonie behoeft er dus niet te bestaan.

Hij zal derhalve stemmen voor alle posten die ten doel hebben verbetering te brengen in onze economische toestanden.

Alleen zou ook hij willen voorstellen om de telkens terugkeerende verhoogde posten, zooals het *traktement* voor een 2den opzichter bij het Departement van Openbare werken te verminderen en dit te veranderen in *toelage*.

De heer MIJ. HENRIQUEZ meent even te mogen opmerken dat het uit de woorden der beide voorgaande sprekers zou kunnen schijnen, dat de Raad die verhoogde posten wil afstemmen uit vrees voor vermeerderig van belasting. Die vrees bestaat bij hem echter niet. Maar het leven der maatschappij is als dat van een individu. Men doet slechts uitgaven als het praktisch voorkomt, en nuttig of noodig is

De heer C. STATIUS MULLER beantwoordt de heeren MY HENRIQUEZ en C. G. DE HASETH. Ten onrechte zijn deze leden gekant tegen de verhoogde uitgaven. Eenige resultaten zijn daar zeker van te verwachten, en dus zijn die vermeerderde onkosten niet geheel nutteloos.

Men moet toch niet te zeer oordeelen naar wat tot *dusverre* is geschied. Die slechte resultaten vinden hun verklaring in den samenloop van minder gunstige omstandigheden. Wanneer de credieten worden toegestaan zal men over betere krachten kunnen beschikken en dan zullen betere resultaten evenmin uitblijven. Door tegenslag in de proefnemingen mag men zich niet laten verleiden tot pessimisme en besluiten, dat zij in het algemeen niet doelmatig zijn. Jammer genoeg, dat de ondervonden teleurstelling het vertrouwen in den landbouw sterk heeft geschokt en nog minder maakte dan het reeds was.

Wat het nieuwe stoomverkeer betreft, meent Spreker te mogen waarschuwen niet slechts het oog te houden op het belang van één eiland, maar ook op dat van alle andere. Toch zal ook Curaçao zelf er wel beter bij varen.

Spreker bedankt verder den Heer CHAPMAN voor zijn hooggewaardeerden steun van het Gouvernementsvoorstel, en geeft hem de verzekering, dat het Bestuur het geheel met hem eens is; juist de ondervonden tegenslag moet een prikkel wezen om hard te werken en de moeilijkheden te overwinnen.

Met genoegen is er nota genomen van de verklaring, dat de Raad niet uit vrees voor opdrijven der belastingen de verhoogde posten zal afstemmen, het had er anders wel een beetje den schijn van.

Zeer zeker zal het Bestuur steeds zijn aandacht gevestigd houden op het landbouwonderwijs, en wat het ambachtsonderwijs betreft, het Bestuur denkt maatregelen te treffen om ook dit spoedig hier in te voeren.

De heer CHAPMAN meent nog met een enkel woord te moeten verklaren, dat hij niet tegen den Raad noch tegen den heer HENRIQUEZ, maar tegen het axioma van den Raad is opgekomen. Hij hoopt wel degelijk, dat later de belastingen zullen kunnen vermeerderd worden.

De heer C. G. DE HASETH wil er nog even op wijzen dat de landbouwproeven reeds gedurende 4 jaren genomen worden, doch steeds zonder resultaat. Evenmin bestaat er eenige zekerheid, dat ook niet in het vervolg dezelfde ongunstige omstandigheden van vroeger de goede resultaten der proeven zullen tegenwerken. Hoe dankbaar ook jegens het Moederland voor de bereidvaardige, milde hulp, meent hij deze toch niet te mogen aannemen, als hij de overtuiging niet heeft, dat deze gelden werkelijk strekken zullen tot meerdere welvaart van de Kolonie

De heer C. STATIUS MULLER wijst op de bovenwindsche eilanden, waar proeven met de katoenaanplant toch zeker goed zijn uitgevallen. Ook op de voorschotten. 't Publiek vraagt zelf om meer geld. Van de ƒ 37000 worden ƒ 18000 terugontvangen.

Daar de minder goede resultaten voor een deel ook te wijten zijn aan de minder goede krachten, waarover men tot dusverre kon beschikken, zoo geloogt Spreker, dat die minder gunstige omstandigheden toch zeker niet alle zullen terugkeeren.

De heer M. C. FAUEL vraagt nu 't woord om zijn spijt uit te drukken over de woorden van den heer MY. HENRIQNEZ, die wel zwaarder wilde betalen, als er maar zwaarder gewerkt werd.

Spreker gaat van de vaststaande veronderstelling uit, dat het Bestuur geen verhoogde credieten vragen zal, als het niet noodig is. Een tweede opzichter bijv. is er absoluut noodig bij het Departement van Openbare Werken. De Directeur heeft te veel werk en kan onmogelijk alleen voldoende toezicht houden. En wie zal dit doen, wie blijft aansprakelijk, als de Directeur de overige eilanden moet bezoeken?

Wil men echter de permanent verhoogde posten toch zoo min mogelijk verzwaren dan heeft het Bestuur geen principiëel bezwaar tegen de motie HASETH en zal dan om dien tweeden opzichter te behouden het traktement voorloopig veranderen in toelage. Later zal toch wel blijken, Spreker is er ten sterkste van overtuigd, dat zulk een opzichter hoog noodig was en zeer nuttig werk verricht.

Daar niemand het woord meer verlangde, sloot de Voorzitter de algemeene besprekingen, om over te gaan tot het artikelsgewijze behandelen der Begrooting.

Wij zullen deze behandeling op den voet volgen en alleen die artikelen vermelden, waar discussie over gevoerd werd, de andere werden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Art. 3. Kosten in verband met de detacheering naar Nederland van onderge schikte ambtenaren.................. Memorie.

De Onder-Voorzitter, de heer J. MÖLLER, stelde voor dit artikel uit de begrooting te lichten. Hij zag in dergelijke detacheering niet veel heil. Dat deze post nu nog als *Memorie* werd geraamd, is wel een bewijs, dat men zelf niet goed weet, hoe er mede te handelen.

Nadat deze motie behoorlijk ondersteund werd door twee leden, vroeg de heer GAERSTE aan den heer MÖLLER de reden, waarom hij voorstelde dezen post te royeeren.

De heer MÖLLER herhaalde, dat hij niet inzag, dat een dergelijke detacheering van eenig nut wezen zou. Was er voorgesteld studiebeurzen te stichten voor jongelieden om in Holland een Hooger Burgerschool of een gymnasium te bezoeken, dan zou hij dat uitstekend vinden, maar aan curaçaosche ondergeschikte ambtenaren wat administratief werk op te dragen in Holland, zal weinig nut brengen voor de kolonie.

De heer Gemachtigde van den Gouverneur, C. STATIUS MULLER vroeg het woord om te herinneren aan de bekende geschiedenis van dit artikel. Verleden jaar werd het ook door den Raad van de begrooting afgevoerd en door Z. Exc. den Minister van Koloniën er weer opgebracht. Studiebeurzen hebben een speciaal doel, detacheering een algemeen nut. Daarbij komt nog, dat in bijzondere gevallen, als ambtenaren op verlof zijn, zij een prachtige gelegenheid vinden om zich ergens in te werken. Op het oogenblik bevindt zich bijv. de waarnemende Post directeur, de heer A. C. DE VEER, in Holland; zou dit nu geen goede gelegenheid voor hem wezen, zoo hij in Amsterdam bijv. zich eens in kon werken in de nieuwe werkzaamheden aan de directie van de Postspaarbank verbonden. Dit uit eigen oogen zien, kan later veel moeilijkheden voorkomen. Deze post komt Spreker derhalve voor niet geheel nutteloos te wezen.

De heer MÖLLER antwoordt hierop, dat er door het Bestuur geen toelichting werd gevoegd bij dezen post, en er daar sprake is van detacheering van ondergeschikte ambtenaren, niet van verlofgangers. Mocht dit laatste in de bedoeling liggen, dan zullen de uitgaven nog veel hooger stijgen, daar er dan veel meer onkosten bijkomen, voor den verlofganger om langer in Holland te blijven, voor diens plaatsvervanger om hier diens ambt te vervullen.

De heer C. STATIUS MULLER erkent, dat zijn verklaring niet in de toelichting te lezen staat, maar weet zeker, dat het in de bedoeling van den Minister ligt ook verlofgangers daarvoor in aanmerking te doen komen. Op het oogenblik bijv. zijn er 2 onderwijzers in het Moederland, die de opdracht hebben zich in het ambachtsonderwijs te bekwamen.

Dat dit jaar geen toelichting bij dezen post werd gevoegd is geheel volgens het bestaande gebruik, oude posten werden vroeger reeds toegelicht.

De heer MÖLLER verklaart zijn bedoeling nader en zegt dat hij gaarne in de toelichting de reden had gezien, waarom dit jaar deze post weder op de begrooting werd gebracht, terwijl de Raad dien het vorige jaar afstemde.

C. STATIUS MULLER: Dien reden heeft de Minister reeds verleden jaar bij de behandeling onzer begrooting in Holland aangegeven.

Over de motie MÖLLER wordt nu gestemd en deze valt met 9 tegen 2 stemmen, zoodat het artikel behouden bleef.

Art. 36 a Toelage aan den geneesheer, belast met het hygiënisch toezicht op de scholen.................................ƒ 200

De heer C. G. DE HASETH Cz stelt voor dit artikel te laten vervallen, omdat het geheel overbodig is. De schoolcommissie kan voldoende toezicht houden.

Deze motie werd behoorlijk ondersteund.

De heer CHAPMAN is ook voor de motie HASETH, daar het niet noodig is een *vasten* post voor dit toezicht te creëeren, mocht het noodig wezen, dan kan het *tijdelijk* aan een dokter worden opgedragen.

De heer MÖLLER is tegen de motie. Hij wil alleen spreken over de Openbare scholen en meent dat een dergelijk toezicht daar wel van nut kan wezen. Het is altijd goed, dat een deskundige nagaat, hoe het gesteld is met ventilatie en reinheid der scholen. Op het oogenblik is Dr. TROTSENBURG bezig de oogen der schoolkinderen te onderzoeken en heeft reeds bevonden, dat vele kinderen te hoog, of te laag zitten en daardoor hun gezicht bederven.

De heer C. STATIUS MULLER meent hier bij te mogen voegen, dat de toelichting, voorkomende in de begrooting, uit een deskundige bron is gevloeid. Overal elders is een hygiënisch toezicht noodig, waarom hier dan niet?

De heer CHAPMAN antwoordt hierop, omdat licht en lucht in de scholen hier anders zijn dan in Europa.

Wanneer maar goed toezicht wordt gehouden bij de op- en inrichting der scholen acht hij het voldoende, voordurend is dit geenszins noodig.

De heer J. MÖLLER wijst er weer op, dat de arts beter ziet, wat verkeerd is, dan de onderwijzer en deze laatste niet weten kan, wanneer dat tijdelijk toezicht noodig is.

De heer C. ST. MULLER vraagt verder hoe dikwijls dit tijdelijk toezicht plaats moet hebben, 1 of 4 maal in 't jaar, en of de dokter daarmede belast, dit dan voor niets moet doen?

De Voorzitter MY. MADURO meent toch dat een tijdelijk toezicht bij de oprichting der scholen voldoende wezen zal.

De heer C. ST. MULLER repliceert, dat ook later dit toezicht noodig is. Door het verkeerd plaatsen der kinderen kan men voor altijd hun gezicht bederven.

Toen er eindelijk over de motie werd gestemd, werd deze aangenomen met 8 stemmen tegen 3, zoodat de schooldokter viel.

Art. 52. Uitgaven in het belang van cultures in de kolonie.................. ƒ 12,500.

De heer C. G. DE HASETH Cz. stelt voor dit artikel met ƒ 2,500 te verminderen en te brengen op ƒ 10,000 zooals het voorkwam op de begrooting van verleden jaar. Ook deze motie werd weder door 2 leden gesteund. Niettegenstaande de heer C. STATIUS MULLER dringend in overweging gaf den post te laten zooals hij was, werd de motie, na een korte discussie tusschen enkele leden, aangenomen en het artikel dus teruggebracht op ƒ 10,000.

Art. 55. Subsidie aan de „Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van landbouw, veeteelt, zoutwinning en visscherij."........................... ƒ 2,500.

De heer GAERSTE verklaart te wezen tegen de subsidie, zooals zij in de begrooting wordt aangegeven. De grootste bewijzen zijn immers reeds aanwezig, dat landbouw toch niets zal baten in deze kolonie. Omdat er echter wel iets te verwachten valt van veeteelt en zoutwinning, en *misschien* van visscherij wil hij aan deze Maatschappij de subsidie niet onttrekken, maar meende toch krachtens zijn eed en steunend op zijn ondervinding te moeten waarschuwen,

dat het overdreven zorgen voor den landbouw niet is in het belang der Kolonie. Alleen dus ter wille van de drie overige doeleinden van deze Maatschappij, waar misschien nog iets van de verwachten valt, wil hij vóór het artikel stemmen, dat ook met algemeene stemmen wordt aangenomen.

Art. 56. Kosten van het maken van werken in het belang van de waterverschaffing .... ƒ 10,000.

De heer GAERSTE wil bij dit artikel hetzelfde herhalen, wat hij verleden jaar gezegd heeft, maar nu ook meer met het oog op Bonaire en Aruba, daar St. Martin, St. Eustatius en Saba gerekend kunnen worden voldoende van water te zijn voorzien. 't Spijt hem, helaas, dat hij wegens ziekte niet zoo kan spreken, als hij zou wenschen. Zijn plicht dwingt hem echter om nogmaals te spreken in het belang van de hoofdquaestie onzer Kolonie; de waterverschaffing.

In Holland heeft men hem *waterfanaticus* gedoopt; het schijnt dat men daar dan meent, dat hij overdrijft en water niet het eerste en meest noodzakelijke vereischte is voor onze Kolonie. Onze regenval is bijna nihil, ook nu hebben wij weer 5 jaren van droogte doorgeworsteld, waardoor al onze velden zijn verschroeid en dor en droog staan.

Daarom meent hij met kracht te moeten aandringen op nog een andere wijze van waterverschaffing, op het boren van diepe, zoo noodig artesische putten. Spreker weet wel, dat in sommige bladen in anonieme stukken tegen zijn opinie werd geschreven, maar hij meent, dat dit geschiedde uit eigenbelang, uit vrees dat overvloed van water hier in de kolonie dien persoon zou benadeelen in zijn zaken.

Uitdrukkelijk verklaart Spreker niet persoonlijk te willen wezen; mocht hij iemand gekrenkt hebben hij vraagt er excuse voor, hij komt slechts op voor het algemeen belang. Op regenval alleen kunnen wij niet vertrouwen, ook langs de Venezolaansche en Columbiaansche kusten heerscht reeds lang droogte, en tot zijn verwondering en spijt had hij juist dezer dagen vernomen, dat ook zelfs op Saba weinig regen was gevallen.

Spreker erkent de goede bedoelingen van den Gouverneur, maar staat lijnrecht tegenover hem. Het Bestuur wil *niet* boren, hij *wel*. Hij wil praktisch onderzoeken. Geen theorie kan hem bevredigen. Welke geoloog zal hem met zekerheid zeggen, wat er verborgen is 200, of 300 Meter onder der grond?

Toen hij vroeger werkzaam was op Aruba liep daarin de phosphorzure-kalkmijnen een water Z. Oost waarts. In deze zelfde Z. O. richting ligt in Venezuela een zeer diep meer *Tacaribo*. Is het nu zoo onmogelijk dat een diepe put met de voedingsaderen van dit meer in verbinding kan komen?

Zoo er geen diepe, desnoods artesische putten worden geboord zal Curaçao altijd blijven, zooals 't wordt afgebeeld in zijn wapen: Een kale rots met een dun boompje op den top, welk verschroeid boompje slechts een enkel blad draagt; maar een magere geit die er tegen opklimt, tracht met lang uitgestoken tong ook dat laatste blaadje nog af te trekken.

Spreker vraagt geen water voor irrigatie, hij vraagt water voor den handel. De booten, die telkens talrijker onze haven binnenstoomen, doen dit niet slechts om kolen in te nemen, maar ook water, dat even noodzakelijk is als de brandstof. Vinden die booten hier geen water, dan willen ze ook onze kolen niet, maar trekken naar St. Lucie, of andere engelsche koloniën, waar zij beide in overvloed kunnen bekomen. En dan zou uit gebrek aan voldoende watervoorraad het gedaan zijn met onzen handel en scheepvaart.

Zeker, ook hij is tegen het gestadig opdrijven onzer uitgaven, maar voor waterverschaffing zou hij ƒ 25,000 willen vragen in plaats van ƒ 10,000.

Dit jaar echter zal hij nog zwijgen en intusschen Gods water maar over Gods akker laten loopen in het volle vertrouwen, dat de Hemel, waarnaar hij biddend opziet, eindelijk uitkomst zal geven en aan onze arme kolonie een overvloedig regenjaar schenken zal.

Het artikel wordt zonder verdere discussie aangenomen.

Art. 58. Traktement of verloftraktement van den landbouwkundige, zoomede reis- en verblijfkosten en fouragegelden .... ƒ 4,600

De heer MY. HENRIQUEZ acht het nut van dezen post zeer problematisch en gelooft niet, dat een landbouwkundige op den duur noodig is voor onze kolonie. 't Is echter mogelijk, dat het Bestuur reeds gebonden is door aangegane verbintenissen en dan mag deze post niet worden geschrapt; hij stelt echter voor het *traktement* te veranderen in een *toelage*.

De heer C. STATIUS MULLER brengt in herinnering, hoe op een dergelijk voorstel, verleden jaar reeds gedaan, werd geantwoord. Er bestaat echter geen bezwaar bij het Bestuur om voorloopig dit stellen van een toelage over te nemen, later zal het groote nut, wat van den landbouwkundige verwacht wordt, den Raad toch wel overtuigen aan dezen ambtenaar een traktement te verleenen.

De motie HENRIQUEZ wordt met algemeene stemmen aangenomen, zoodat den landbouwkundige slechts een toelage wordt toegekend.

Art. 59. Toelage voor den persoon, belast met het onderhoud en aanvulling van de permanente tentoonstelling tevens koloniaal- en schoolmuseum .... ƒ 250

De heer MY. HENRIQUEZ vond deze toelage te hoog in verhouding tot de werkzaamheden, daar er slechts 75 Gld werden aangevraagd tot het aankoopen der artikelen. Hij stelt daarom voor de toelage tot f 100 te verminderen.

De heer CHAPMAN vindt dit wel wat weinig, de conservator zal dan ternauwernood *fl.* 8,40 per maand ontvangen, wat wel gering is voor de werkzaamheden en stelt daarom voor het bedrag op ƒ 150 te brengen, dat is dan ten minste ƒ 12.50 per maand.

De heer HENRIQUEZ wil uit vriendelijkheid jegens den heer CHAPMAN zijn sub-amendement wel overnemen, doch ziet volstrekt niet in, dat er zooveel werkzaamheden aan verbonden zullen zijn. Wat we daar zullen krijgen, is volstrekt geen museum, het lijkt nergens op. Maar om het geringe verschil in onkosten, wil hij dan wel voorstellen den conservator ƒ 150 te geven.

Na eenige discussie met andere heeren, wordt dit voorstel aangenomen.

Art. 60 a.

Traktementen (Openbare Werken.)

een opzichter .... ƒ 2,400.
een teekenaar .... 720.

De heer MY. HENRIQUEZ stelt voor deze twee onderdeelen van het artikel te schrappen. Hij kan zich niet begrijpen, dat de werkzaamheden aan het Departement op eens zoo zijn toegenomen, dat dit vermeerdering van personeel noodig maakt. Tot dusverre waren 1 Directeur en 1 Opzichter voldoende. Dit acht hij ook nu nog voldoende.

De heer M. C. FAUEL, Directeur van het Departement van Openbare Werken vraagt als Gemachtigde van den Gouverneur het woord en wijst er op, dat uit de gewisselde stukken voldoende blijkt, dat tegenwoordig de werkzaamheden sterk zijn toegenomen. Bepaalt men zich alleen tot de rubriek Werkverschaffing dan zal men aanstonds zien, dat de Directeur zijn handen meer dan vol heeft met het uitteekenen en aanwijzen der verschillende dammen en het beantwoorden der verschillende vragen, opmerkingen en moeilijkheden. Meermalen wordt hij door dit werk genoodzaakt de stad te verlaten en wie blijft er dan aansprakelijk voor de werkzaamheden in de stad, wie zal dan toezien dat alle reparaties, nieuwe aanbouw of verbouwingen technisch worden uitgevoerd? De tegenwoordige opzichter is een man die hard werkt, hij heeft er respect voor, maar 't is en blijft een smid. Hoe goed van wil hij ook wezen mag, 't gebrek aan technische opleiding wordt daarmede niet aangevuld. En een degelijk technicus is hier werkelijk noodig. Er valt nog veel te doen in de Kolonie, wil men nu niet dat al die werken verknoeid worden, of slecht afgewerkt, zoodat men later aan reparatie-werk en verbeteringen en aan onderhoud voor zeer hooge uitgaven komt te staan, dan moet men een technicus benoemen om bij de uitvoering dier werken een deskundig toezicht te houden. Zij zullen dan beter worden uitgevoerd en later minder onkosten na zich slepen. In 't belang der financiën van de Kolonie meent spreker daarom sterk te moeten aanraden een technisch onderlegd en practisch opzichter toe te staan voor het Departement van Openbare Werken.

De heer HENRIQUEZ drukt zijn spijt uit, dat hij na het warm pleidooi van den heer FAUEL toch nog niet voor de zaak gewonnen is. De vele werkzaamheden verbonden aan den damaanleg zijn naar tijdelijk. Voor vast een tweeden opzichter aan te stellen is derhalve niet gemotiveerd. Een arme man moet zich troosten met wat hij kan. Zoo ook onze Kolonie. 't Is mogelijk dat met minder personeel de werkzaamheden minder vlug van de hand gaan en minder goed worden afgewerkt. Wij moeten ons daar dan maar bij neerleggen. Daarbij komt dat 't voor hem zeker is dat de hooggespannen verwachtingen van damaanleg later illusies zullen blijken.

De heer FAUEL is dankbaar, dat erkend wordt dat een tweede opzichter ten minste wel tijdelijk noodzakelijk is doch hij wil gaarne te gemoet komen aan de bezwaren van den heer HENRIQUEZ en stelt dus voor, den tweeden opzichter dan voorloopig slechts tijdelijk aan te stellen met een toelage. Blijkt dan later, dat zulk een persoon werkelijk noodig was dan zal de Raad er ook niet tegen wezen hem voor vast te benoemen met traktement.

De heer HENRIQUEZ vereenigt zich hiermede, mits dat ook goed nota worde genomen van het gevoelen van den Raad over dit punt.

De heer FAUEL merkt verder op, dat er bij het Bestuur natuurlijk geen principieël bezwaar bestaat om ook den teekenaar vooreerst slechts tijdelijk te benoemen met een toelage, maar meent er toch op te moeten wijzen, dat aan elk technisch bureau een teekenaar verbonden moet zijn en dit ambt dus niet afhangt van omstandigheden, maar noodzakelijk tot de goede inrichting van het bureau behoort. Hij wenscht derhalve den Raad in overweging te geven, omdat een teekenaar toch altijd noodig zal wezen, dezen reeds nu voor vast te benoemen met een traktement.

De heer C. G. de HASETH Cz oordeelt, dat de toelage, aan den 2den opzichter te verstrekken, wel wat hoog is. Ook een Advocaat-generaal en een Hoofdcommies ontvangt ƒ 2400, terwijl hun ambt toch veel gewichtiger is. Gelijkstelling van traktement acht hij dus niet logisch.

De heer FAUEL schat f 2400 toelage voor een technisch ontwikkeld persoon nu juist niet hoog en is er zeker van, dat tegen een dergelijke vergoeding slechts met zeer veel moeite een bekwaam persoon te vinden zal wezen. Wordt dit bedrag nu nog verminderd dan wordt het geheel onmogelijk daarvoor een geschikt persoon te verkrijgen.

De heer HASETH besluit dan tot verhooging der traktementen der andere ambtenaren, gelijkstelling acht hij niet billijk.

De heer FAUEL repliceert weder dat het ambt van opzichter werkelijk niet zoo gering is. Dit jaar zal hij toezicht moeten houden over werkzaamheden die ƒ 36,000 kosten, het volgend jaar beloopen die zelfs ƒ 50,000. En dan acht hij met het oog op de aansprakelijkheid voor al dit werk de toelage van ƒ 2400 niet te hoog.

De heer HASETH blijft bij zijn gevoelen en stelt voor de toelage van den tweeden opzichter te brengen op ƒ 1500.

De heer J. P. GAERSTE vraagt of de twee posten van teekenaar en opzichter niet vereenigd kunnen worden in één persoon, die dan het volle bedrag kon ontvangen, terwijl de Raad toch bezuinigde en f 720 uitwon.

De heer FAUEL verklaart, dat de werkzaamheden zoo geheel en al verschillend zijn, dat samenvoeging volstrekt onmogelijk is.

Over het sub-amendement HASETH wordt nu gestemd en het wordt verworpen met 6 tegen 5 stemmen.

Voordat er gestemd zal worden over het amendement HENRIQUEZ stelt de Voorzitter voor de twee onderdeelen te splitsen en afzonder-

(*Wordt vervolgd. Zie Bijblad.*)

Nieuwsberichten.

Curaçao

Onderwijs.

Met de *Prins Willem IV* zijn Woensdag ll. te Amsterdam scheepgegaan 3 Eerw. Fraters van de Congregatie van Tilburg om zich hier aan 't onderwijs te wijden. Zij bezitten verschillende akten, niet alleen als hulponderwijzer, maar ook bijakten in de engelsche en fransche talen. Een prachtige aanwinst dus voor het R. K. onderwijs.

Vaarwel!

Kapitein M. L. PLIESTER zal Maandag a. s. met de *Maracaibo* via New-York vertrekken om naar het Vaderland terug te keeren.

—Donderdag 11 Mei vertrekt ook de W. E. G. heer Gezaghebber van Bonaire, A. E. J. VAN DEN BRANDHOF, tot herstel van gezondheid naar Nederland.

Van harte wenschen wij hun een voorspoedige reis en behouden overkomst, alsmede aan den heer v. D. BRANDHOF een algeheel herstel.

Ontslag.

De eerste luitenant J. A. LAMOUR werd bij K. B. eervol ontheven van zijn verdere detacheering in West-Indië.

***

De Gouvernements-secretaris C. C. J. VAN ROMONDT, reeds eenige jaren met verlof in Holland, heeft met ingang van 1 Juni a. s. ontslag aangevraagd.

Dankbetuiging.

In dank ontvingen wij van de heeren HELLMUND & Co. een dagwijzer voor aankomst en vertrek der booten van den K. W. I. M. gedurende het 2de kwartaal van 1905.

***

Ook ontvingen wij een programma van het concert door de kapel van het garnizoen Woensdag avond gegeven op het Molenplein. Wegens zitting van den Kolonialen Raad konden wij, helaas, geen enkel stuk van dit mooi samengesteld program blijven hooren, maar houden ons dankbaar aanbevolen voor een volgende maal.

Inspectie-reis.

Donderdag 11 Mei zal de H. E. G. Gouverneur, vergezeld van de heeren C. STATIUS MULLER, Mr. J. B. GORSIRA en M. C. FAUEL een inspectiereis naar de bovenwindsche eilanden ondernemen aan boord van H. M. *Kortenaer*.

Havennieuws.

Van 16 — 30 April liepen onze haven binnen:

Stoombooten	18
Bijlanders	12
Goeletten	26
	56 schepen.

Dat is dus voor het eerste kwartaal van 1905:

In Januari	113
„ Februari	101
„ Maart	108
„ April	114
	436 schepen.

Advertentiën.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1905.	Carcas.	Zulia	Philad.	Marcb.	Caracas	Zulia
Vertrekt van NEW-YORK	April 1	April 8	April 15	April 22	April 29	Mei 6
Komt aan te SAN JUAN	6		20		Mei 4	
Vertrekt van „	7		21		5	
Doet CURAÇAO aan	9		23		7	
Komt aan te LA GUAIRA	10	15	24	29	8	13
Vertrekt van „	12	16	26	30	10	14
Komt aan te PTO. CABELLO	13		27		11	
Vertrekt van „	14		28		12	
Komt aan te CURAÇAO	15	17	29	Mei 1	13	15
Vertrekt van „	16	24	30	3	14	22
Doet LA GUAIRA aan	17		Mei 1		15	
„ SAN JUAN „	19		3		17	
Komt aan te NEW-YORK	24	Mei 1	8	15	22	29

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia.
Vertrekt van CURAÇAO	Apr. 10	Apr. 17	Apr. 24	Mei 1	Mei 8	Mei 15
Komt aan te MARACAIBO	11	18	27	2	9	16
Vertrekt van „	14	23	28	6	12	20
Komt aan te CURAÇAO	15	24	29	7	13	21

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO.

BIJBLAD

VAN DE

„Amigoe di Curaçao".

Zaterdag, 6 MEI 1905.

No. 1115.

lijk te stemmen, of het traktement van den opzichter veranderd zal worden in toelage, en of het traktement voor den teekenaar behouden zal blijven of ook slechts toelage wezen zal.

Aan beiden werd bij stemming slechts een toelage gegeven.

Art. 60 B. Toelage aan een officier, belast met de triangulatie van de eilanden Curaçao, Aruba en Bonaire, à f 6,— per dag .... *f* 2,190
aan een opnemer .... 3,000.

De heer CHAPMAN stelt voor deze onderdeelen van art. 60 uit de begrooting te lichten.

De onkosten voor triangulatie en 't teekenen van een topografische kaart zijn zeer hoog. Als dit alles later eens gedaan kon worden zou hij zeker zeer dankbaar wezen, maar er is nog zooveel te doen, eerst moet nog voor andere doeleinden veel geld worden gegeven. Hij meent derhalve dat de bedragen voor triangulatie en een topografische kaart beter kunnen worden besteed en stelt dus voor deze onderdeelen voorloopig te schrappen.

De heer FAUEL begrijpt een dergelijk voorstel niet goed. Wil men damaanleg, of wil men het niet? Zoo men eenmaal, zooals reeds geschiedde, daartoe is besloten, dan moet men het ook flink aanpakken en geen halve maatregelen nemen. Een ieder zal toch wel overtuigd wezen, dat door een dammennet te leggen over onze eilanden het water gevangen gehouden zal worden, zoodat het niet meer wegloopen kan naar zee. De landbouw zal daar zeer veel baat bij vinden en het algemeen watergebrek grootendeels er door worden verholpen.

Triangulatie, nu, en topografische opname is aller noodzakelijkst om een goeden damaanleg te verzekeren, om den watervloed te regelen en daardoor te voorkomen, dat de dammen wegslaan. De Raad heeft wel aangeraden de overlaten liever wat grooter te nemen, dan kon alle triangulatie vervallen, maar dit zou veel te duur worden en nog maar half werk geven. Hij begrijpt daarom het voorstel van den heer CHAPMAN niet, die wel voor damaanleg is en niet voor topografische opname! Het eene is consequentie van het andere.

De heer CHAPMAN vraagt hoe lang het duren zal voor dat die topografische opname en triangulatie klaar zal wezen.

De heer FAUEL verklaart, dat dit moeilijk valt te zeggen. De globale berekening is genomen volgens een raming van een officier met dergelijk werk belast in Oost-Indië. De totaalsom werd aldus gesteld op *f* 20,000 en alzoo zal het geheele werk misschien in 3 à 3½ jaar af zijn.

De heer CHAPMAN merkt hierbij op, dat men niet eens weet, hoe lang zal worden voortgegaan met den damaanleg waarvoor die topografische opnamen dienen moet. Eerst over 3 jaren zijn deze voorbereidselen klaar en dan kan pas in 't groot met damaanleg worden begonnen. Hoe lang zal het geheele werk dus duren. Wil het Moederland ons zoolang nog helpen? Spreker meent derhalve dat aan het toestaan van triangulatie en topografische opname noodzakelijk moet voorafgaan een verklaring hoe lang nog zal worden voortgegaan met het aanleggen van dammen, waarvan dit alles slechts een voorbereiding is.

De heer FAUEL herinnert er aan, dat reeds voldoende is gebleken, dat het Moederland den damaanleg toejuicht. De Minister is echter van hetzelfde idee als de heer Chapman en heeft ook gevraagd naar opgave der onkosten van den damaanleg. Die raming is echter niet gemakkelijk te maken en zeker niet zonder eerst de topografische opname voleindigd te hebben. Eerst dan zal een nog zeer globale raming mogelijk wezen. 't Moederland behoeft niet te verklaren, hoe lang het ons nog *zal* helpen, nadat het ons de volle verzekering heeft gegeven ons te *willen* helpen.

Mr. J. B. GORSIRA heeft in zijn tienjarig verblijf in onze kolonie slechts zelden gehoord van doorbraak van oude groote dammen en beveelt daarom het vroegere systeem aan.

De heer FAUEL vraagt waar men die niet doorgebroken dammen zien kan. Zijn ondervinding is reeds, dat bij na alle groote dammen zijn doorgebroken en ook dat dammen doorbreken doordat zij slecht onderhouden worden en van minder goede overlaten voorzien. Juist die vele doorgebroken dammen bewijzen, dat men betere maatregelen nemen moet en eerst technisch den watertoe- en doorvoer berekenen.

Mr. GORSIRA noemt de dammen op Zapater, Brievengat, en 2 op Zuurzak, die volgens zijn weten, nooit zijn doorgebroken.

De heer FAUEL kent Zapater niet, maar én op Brievengat en op Zuurzak zijn de dammen verleden jaar alle doorgebroken.

Mr. GORSIRA betreurt het dan verkeerd te zijn ingelicht.

De heer FAUEL meent nu gerechtigd te wezen te beweren, dat een nooit doorgebroken dam een hooge zeldzaamheid zal wezen op Curaçao. Maar dit moet nu regel worden en doorbraak een zeldzaamheid, daar anders die hooge uitgaven voor reparatie al te groot zouden blijven. Daarom blijf hij aandringen triangulatie en topografische opname toe te staan.

De heer J. MÖLLER meent zijn medeleden te mogen aansporen, wat meer vertrouwen te hebben in het Bestuur. Het Bestuur vraagt om triangulatie en topografische opname, en verklaart, dat dit noodig is. Wij kunnen er moeilijk over oordeelen. Zoo ging het ons ook vroeger. Toen wij de teekening zagen van het verbouwen en uitbreiden van het krankzinnigen-gesticht konden wij ook niet begrijpen, dat dit alles zoo hoog noodig was. Wij zijn er naar toegegaan en ons met eigen oogen overtuigd, dat het wel noodig was. Nu een deskundige verklaart, dat triangulatie en topographische opname noodig zal wezen, en wij zelf er niet over kunnen oordeelen, moeten wij vertrouwen, dat ook dit niet zonder noodzakelijkheid werd aangevraagd. Hij stelt dus voor den post te behouden.

Er wordt gestemd en de post valt met 9 tegen 2 stemmen.

Art. 62. Kosten en arbeidsloonen voor triangulatie van de eilanden van de eilanden Curaçao, Bonaire en Aruba en voor de topografische opname van het eiland Curaçao:

a. voor de triangulatiepalen van steen.. *f* 1,000
b. arbeidsloonen bij triangulatie... *f* 1,460
c. arbeidsloonen bij de topografische opname.................... *f* 1,725

wordt op voorstel van den heer CHAPMAN ook uit de begrooting gelicht.

Art. 63 e. Onderhoud, vernieuwing en aankoop van meubelen en andere benoodigdheden................................ *f* 2,000

werd op voorstel van den Voorzitter met *f* 1000 verminderd, daar de instrumenten nu niet noodig zijn, nu triangulatie etc. vervalt.

Bij art. 213 wordt de prijs *f* 8,500 voor den aankoop van het huis des Gezaghebbers genoemd op voorstel van C. ST. MULLER.

Alle andere posten werden zonder hoofdelijke stemming aangenomen en de Vergadering tegen half elf gesloten.

Nieuwsberichten.

Curaçao

Koloniale Raad.

Dinsdagmorgen a. s. ter 8 u. 45 m. sluiting van het zittingjaar 1904—1905 en te 9 ure plechtige opening van het zittingjaar 1905—1906.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements-beschikking is:

1°. De heer J. A. GRAVENSTEIN, lid-plaatsvervanger van den Raad van Justitie op St. Martin N. G., benoemd tot lid van dien Raad.

2°. de heer E. S. A. HOEKSTRA benoemd tot lid-plaatsvervanger van genoemden Raad en tot plaatsvervanger van den Kantonrechter op dat eiland.

3°. aan den heer E. S. A. HOEKSTRA, plaatsvervanger van den Kantonrechter op Saba, eervol ontslag als zoodanig verleend.

4°. den bode bij het Hof van Justitie en bij het Kantongerecht alhier L. NIEUWLAND, op zijn verzoek, eervol ontslag als zoodanig verleend; en

5°. De gep. brigadier J. DE VOS benoemd tot bode bij het Hof van Justitie en bij het Kantongerecht alhier.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Derfina Bona, S. S. Caracas, Samuel Curiel, Anisa de Lima, Isabel de Windt, A. Ibarra, Ana I. Lapeira, C. L. Leon (2), Petronila Maduro, Evelina Naar, Rafael Oliores, Delfina Poerie, Angelica van Coevenhoven, I. W. van der Meulen (2).

Niet voor verzendingvatbaar een brief geadresseerd aan: Enriqueta Levy, Calle San Pedro, N°. 65, capital (ubi?) en een briefkaart verzonden door Carmen Maria Troconis P., zonder adres.

Aangeteekende stukken geadresseerd aan: Domingues Blanco, J. W. van der Meulen, L. Wederfoort

Een wissel geadresseerd aan: Emilie van Uyter.

Uitvoering.

Naar men ons meldt, zal de *St. Jozefs-Gezellen-vereeniging* te Pietermaai binnenkort hare jaarlijksche uitvoering geven.

Als drama zal worden opgevoerd: *De Twee Broeders*, een Venetiaansche Vendetta, in drie bedrijven.

Dit bekende treurspel van Mgr. MENTEN werd in Holland allerwegen met succès opgevoerd en werd door het Gentsche Davidsfonds met goud bekroond. Hier in Curaçao is het geheel nieuw en zal dus, hopen wij, met belangstelling ontvangen worden.

Als bijspel is gekozen: *De drie Bulten van Egypte*, in twee bedrijven. Beide stukken werden in het Papiamentsch vertaald door den Heer AURELIO ALVAREZ.

Voor het muzikale gedeelte wordt gezorgd door het gunstig bekende Orkest van het Weeshuis te Santa Rosa.

De dagen van opvoering zijn thans *vast* bepaald op 16 (niet 15) Mei voor de leden, hunne familie en eenige genoodigden; 17 en 19 Mei voor het publiek tegen betaling van 50 cents. Mocht het publiek dit verlangen, dan kunnen nog meerdere uitvoeringen worden gegeven, mits dat bij tijds worde aangevraagd.

Verder zij nog vermeld, dat de uitvoering zal aanvangen 's avond 7 UUR PRECIES, waarna de toegang gesloten wordt en niemand meer wordt toegelaten. Men zorge dus op tijd binnen het lokaal te zijn.

Plaatskaarten worden verkocht niet alleen aan katholieken, maar ook aan andersdenkenden.

Onze Financien.

Het eiland Curaçao bracht in Februari aan belastingen op *f* 21,832.01⁵ tegen *f* 16,938.65 in dezelfde maand van het vorige jaar; aan inkomsten van onderscheiden aard *f* 5,785,55½ tegen *f* 6,744.63½ gedurende dezelfde maand in 1904.

De opbrengst der belastingen gedurende de eerste twee maanden van dit jaar bedragen *f* 52,065.95 of *f* 1600 boven $^{2}/_{12}$ der raming, de opbrengst der overige inkomsten beliep *f* 35,536.62⁵ of ± *f* 18.500 boven $^{2}/_{12}$ der raming.

Vervroegd.

De Vereeniging, „Eendracht maakt Macht" heeft ons medegedeeld, dat de opening der fancy-fair vervroegd is en gesteld op Woensdag a. s. 10 Mei, aangezien de H. E. G. heer Gouverneur den 11den Mei naar de bovenwindsche eilanden zou vertrekken. De overige dagen blijven bepaald op 13, 15 en 16 Mei.

De „Curaçaosche Maatschappij."

In dank ontvingen wij gisteravond de gedrukte verslagen over het dienstjaar 1904. Dit is nu eens zeer actief, want Zaterdagavond ll. werd dit verslag voorgelezen en nu reeds gedrukt rondgezonden. In 't bijzonder vestigen wij hier de aandacht op, omdat wij nog altijd wachten op het verslag over 1903. Waarom dit ook hier niet bijgevoegd, evenals het verslag over de Tentoonstelling?

Wij hopen, dat dit verzuim nog zal worden hersteld.

Uit het verslag blijkt, dat het Bestuur met meer moeilijkheden heeft te kampen gehad dan het publiek wel denkt en dat op landbouwkundig gebied lang niet alles van zelf gaat. Vooral wordt veel schrijfwerk van den secretaris geëischt om inlichtingen en nieuwe relaties.

Met voldoening wordt geconstateerd, dat de door de Maatschappij ingevoerde sorghums, o. a. de Yellow branching dourah, zeer goed voldeden.

De conclusie staat eindelijk vast, dank zij verschillende informaties, dat Sisal en Ricinus (wonderolie) zeer goed kunnen verbouwd worden op Curaçao en de onkosten zeker zullen goed maken.

De heer HELDEWIER VIGNON heeft ter kennismaking een voorloopige proefneming 200 Sisalplanten uit Trinidad laten komen. het Bestuur zond Curaçaosche „Pita's" ter onderzoek naar New-York en hoopt spoedig daarover bericht te ontvangen. Over de sisalcultuur zal weldra een Bulletin verschijnen.

Het proefveldje is omheind en drie flinke dammen zullen er met subsidie van 't van Gouvernement worden aangelegd.

De proeven tot *veeveredeling* zijn reeds ten deele gelukt, vooral de melkopbrengst werd vergroot na kruising van curaçaosche en Teneriffegeiten.

De *strooivlechten* naar Amerika verzonden, werden afgekeurd, zij waren *te zwaar*. Of dit aan de wijze van vlechten lag, dan wel aan het soort stroo, of aan beide, weet men niet. (Maar dit zal toch zeker worden onderzocht.)

Ook werden *hoeden* van verschillende modellen, van tamelijk goede kwaliteit en van onderscheidene prijzen, doch de *f* 4,50 niet te bovengaande naar Nederland verzonden.

Eveneens werden er proeven genomen met het verven van stroo volgens bepaalde recepten.

De Presidente van Oost en West heeft namelijk aan den Gouverneur geschreven, dat ons maandenwerk zeer zeker zal kunnen concureeren met 't fraai japanesche mandenwerk, mits men er in slage de gewenschte kleuren te verkrijgen en de bovenranden der manden met meer zorg afwerke, zoodat het werk niet losrafelt.

Wij sluiten ons aan bij den wensch waarmede het Verslag eindigt: dat 1905 een gunstig jaar moge zijn!

Vergadering.

Voor het eerst na de oprichting der „Cur. Maatij." moesten wij ons om ongesteldheid en bezigheden het genoegen ontzeggen Zaterdagavond de Jaarlijksche vergadering bij te wonen. Na al hetgeen. wat ons reeds van verschillende zijden werd medegedeeld over deze

vergadering, weten wij eigenlijk niet of wij ons mogen verheugen juist thans die samenkomst niet te hebben bijgewoond, dan wel het te moeten betreuren daarbij niet tegenwoordig te zijn geweest. Er is namelijk een *scène* voorgevallen, zooals tot nu toe nog niet was vertoond. Het spijt ons, dat de H. E. G. heer Gouverneur van iets dergelijks getuige was, of liever onwillekeurig door zijn tegenwoordigheid, geheel tegen zijn weten en willen natuurlijk, aanleiding gaf dat dit alles een zeer onaangenaam karakter kreeg.

Het bericht in *La Cruz* zegt, dat er ± 14 leden tegenwoordig waren, maar 't zijn er bepaald niet meer dan 13 geweest, want het was 'n echte *ongeluks*avond.

Nadat de notulen der vorige vergadering en 't verslag der werkzaamheden over 1904 door den Secretaris waren voorgelezen, werden de aftredende leden, de Voorzitter en de Secretaris op voorstel van den heer VAN LIER bij acclamatie herkozen.

Toen de begrooting voor 1906 zou worden besproken, vroeg de heer VAN LIER het woord om te verklaren, dat het zijn persoonlijke overtuiging was, en die van vele andere leden, dat de Maatschappij tot dusverre nog niets bijzonders had gedaan in het belang van den landbouw. Dit was ook geheel natuurlijk, want landbouw in de kolonie Curaçao is onmogelijk. Daarvoor nog langer geld uit te geven, is geld vermorsen. Liever het Gouvernement gevraagd, de jaarlijksche subsidie voor ons te bewaren om een flink kapitaal te vormen tot stichting van een volksbibliotheek, waar het volk onderricht en beter ontwikkeld kan worden.—

Wij kunnen slechts de hoofdzaak weergeven van wat wij vernomen hebben, maar deze rede deed zichtbaar den Gouverneur en het Bestuur der Maat^ij. zeer pijnlijk aan, zoodat Z. H. E. G. zich niet langer kon bedwingen en zich het woord „nonsens", „onzin" liet ontvallen. Nu begon de heer VAN LIER, die eerst slechts met vrijmoedigheid, ofschoon wel wat al te rond, zijn goed recht als lid had willen verdedigen, al te sterk te spreken en raakte slaags met verschillende leden. Ten slotte qualificeerde hij, op de hoogst onvoorzichtige sommatie van den heer MICHELSEN om namen te noemen, de leden, die het in hun hart met hem eens waren, en nu uit vrees voor de tegenwoordigheid van den Gouverneur, niet voor hun gevoelen durfden uit te komen, voor Ja-bazen.

Wij zullen er verder maar het zwijgen toedoen.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1905.	Carcas.	Zulia	Philad.	Marcb.	Caracas	Zulia
Vertrekt van NEW-YORK	April 1	April 8	April 15	April 22	April 29	Mei 6
Komt aan te SAN JUAN	6		20		Mei 4	
Vertrekt van „	7		21		5	
Doet CURAÇAO aan	9		23		7	
Komt aan te LA GUAIRA	10	15	24	29	8	13
Vertrekt van „	12	16	26	80	10	14
Komt aan te PTO. CABELLO	18		27		11	
Vertaekt van „	14		28		12	
Komt aan te CURAÇAO	15	17	29	Mei 1	18	15
Vertrekt van „	16	24	80	8	14	22
Doet LA GUAIRA aan	17		Mei 1		15	
„ SAN JUAN „	19		8		17	
Komt aan te NEW-YORK	24	Mei 1	8	15	29	29

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia.
Vertrekt van CURAÇAO	Apr. 10	Apr. 17	Apr. 24	Mei 1	Mei 8	Mei 15
Komt aan te MARACAIBO	11	18	27	2	9	16
Vertrekt van „	14	23	28	6	12	20
Komt aan te CURAÇAO	15	24	29	7	13	21

Drukker :

ALFREDO F. SINTIAGO.